

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa'nın 98'inci maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2020-2025 yılları arasında öğrencilere ücretsiz dağıtılmak üzere basımı ve dağıtımı gerçekleştirilen ders kitaplarının hangi firmalara, hangi ihale usulleriyle ve ne bedellerle verildiğinin, bu süreçlerde kamu kaynaklarının şeffaf, etkin ve rekabetçi biçimde kullanılıp kullanılmadığının araştırılması; tespit edilen bulgular ışığında kamu zararının önlenmesine, ihale süreçlerinde şeffaflık ve denetlenebilirlik ilkelerinin pekiştirilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması hususunu arz ve teklif ederiz.

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir Mv.

Özgür Erdem İNCESU
Ardahan Milletvekili
UZAS KARASU
Sivas Mv

Ali KARAOĞA
Uşak Mv.

JEMRA DİNGER
Ankara Mv.

Ueli Ağbaba
Malatya Mv.

Servet Mullaoglu
Hatay Mv.

Süleyman Bulbul
Aydın Mv.

Utku Gökçe
Elazığ Mv.

İsmet Çınarlı
Gaziantep Mv.

Bilal Bilkci
Adana Mv.

Arslan M. Sami Arslan
Diyarbakır Mv.

Nurhayat Altın Kaya
Bursa Mv.

Vedat Güneşli
Kırklareli Mv.

Hasan YILMAZ
Rize Mv.

1181.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Anayasa'nın 42'nci maddesi, "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." hükmünü içermekte olup, devletin eğitim öğretim faaliyetlerini planlama, yürütme ve destekleme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) her yıl milyonlarca öğrenciye ücretsiz olarak ders kitabı temin etmekte ve bu kitapların basım, dağıtım ve lojistik süreçlerini ihale yoluyla özel firmalara devretmektedir.

Ancak, 2020–2025 yılları arasında yapılan bazı ihalelerde aşağıdaki hususlarda kamuoyunda ciddi soru işaretleri oluşmuştur:

- **İhale Usulleri:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na aykırı olarak, rekabeti sınırlayan pazarlık usulü (21/b) yönteminin olağan hale geldiği; doğrudan temin benzeri uygulamalarla bazı firmaların sistematik olarak tercih edildiği gözlemlenmiştir.
- **Tekelleşme Riski:** Bazı firmaların aynı yıllarda ardışık olarak birden fazla büyük ölçekli ihaleyi aldığı ve bu firmaların sektör üzerinde tekel etkisi yarattığı yönünde bulgular bulunmaktadır.
- **Kamu Zararı Riski:** Aynı iş kalemleri için farklı firmalara farklı bedeller ödendiği, fiyatlarda standardizasyonun sağlanmadığı, kamu yararının zedelendiği yönünde veriler kamuoyuna yansımıştır.
- **Harcama Şeffaflığı:** Yüz milyonlarca liralık kamu harcamalarına rağmen, bu süreçlere ilişkin harcama kalemlerinin, ihale kararlarının, komisyon raporlarının ve teknik şartnamelerin kamuoyuyla yeterince paylaşılmadığı görülmektedir.
- 2024 yılında "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" kapsamında basılacak ders kitaplarının baskı işi, yalnızca üç firmaya toplam **269 milyon 85 bin TL** bedelle verilmiştir.
- 2022 yılında, Suriyeli öğrencilere dağıtılacak kitapların baskısı için yine pazarlık usulüyle yalnızca bir firmaya **124 milyon TL** tutarında ihale verilmiştir.
- Bu firmalar arasında yıllar içinde tekrar eden yapılar ve ilişkili sermaye gruplarının olup olmadığı belirsizdir.
- **Anayasa Madde 160 ve Sayıştay Kanunu Madde 2** uyarınca, kamu idarelerinin tüm mali faaliyetlerinin denetlenebilir olması esastır.
- **4734 sayılı Kamu İhale Kanunu**, ihale süreçlerinde saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, kamuoyu denetimi ve kaynakların verimli kullanımı ilkelerini zorunlu kılar.
- **5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu**, kamu harcamalarının hesap verilebilirliğini ve mali disiplinin tesisini öngörmektedir.

Bu gerekçeler doęrultusunda;

- Ders kitabı basım ve dağıtım ihalelerinin hangi usulle, hangi firmalara ve hangi bedellerle verildiği;
- İhalelere katılım koşullarının rekabeti engelleyip engellemediği;
- Firmalar arası dağılımda kamu yararının gözetilip gözetilmediği;
- Pazarlık usulünün kullanımında yasal gerekçelerin oluşup oluşmadığı;
- Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığı;
- Şeffaflık, hesap verebilirlik ve denetim ilkelerine uygunluk;

konularının tüm yönleriyle araştırılması ve gerekli önerilerin ortaya konulması amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

